

MEMO

Onderwerp:
Toelichting aanvraag voor vergunning op grond
van de Natuurbeschermingswet

Apeldoorn,
22 februari 2013

Projectnummer:
B02014.000057.0100

DIVISIE MILIEU & RUIMTE

Van:
drs. R.L. van Oudheusden

Opgesteld door:

Afdeling:
Divisie M&R Apeldoorn

Ons kenmerk:
076910547:B

Aan:
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Kopieën aan:

Stikstofbeoordeling NB-wet Borculo

Inleiding

Friesland Campina is voornemens om hun bestaande activiteiten in Borculo uit te breiden met een nieuwe melkpoederfabriek. Voor dit voornemen is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk, een omgevingsvergunning en een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet. Deze notitie is een onderbouwing voor de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet. In de volgende rapporten zijn de effecten op natuur bepaald:

- Quick scan natuurwetgeving melkpoederfabriek te Borculo (d.d.1 februari 2013)
- Rapport Stikstofdepositie voor de natuurtoets d.d. 20 februari 2013.

Natura 2000-gebieden

Beschrijving

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Stelkampsveld (Habitat Richtlijn-gebied) ligt op 2 km afstand van het gebied, aan de andere kant van Borculo. Het bestaat uit een kern met heide, vennen en schraallandvegetaties met daaromheen een kleinschalige afwisseling van bosjes en landbouwgronden. De beschermde habitattypen in dit gebied zijn vooral afhankelijk van regionale en lokale grondwaterstromen.

Teeselinkven (ook HR-gebied) bevindt zich op een afstand van circa 8 km. Het Teeselinkven is een ven omringd door natte en droge heide te midden van intensief gebruikte landbouwgronden.

Overige via de Natuurbeschermingswet beschermde natuurgebieden (o.a. Korenburgerveen, Landgoederen Brummen, Bekendelle, Willinks Weust, Wooldse Veen) bevinden zich op een grotere afstand dan 10 km en zijn gezien de verwachte effecten niet meegenomen in de beoordeling.

Voor een nadere toelichting op het wettelijk kader van de Natuurbeschermingswet wordt verwezen naar de quick scan.

Instandhoudingsdoelen

In onderstaande tabellen zijn de aangewezen habitattypen van beide Natura 2000-gebieden opgenomen, inclusief de bijbehorende instandhoudingsdoelen en kritische depositiewaarde¹.

Stelkampsveld

Habitatype	Instandhoudingsdoel	Kritische depositiewaarde (mol N/ha/jr.)
H3130 Zwakgebufferde vennen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	571
H4010 Vochtige heiden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A).	1214
H4030 Droge heiden	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit	1071
H6230 * Heischrale graslanden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	714
H6410 Blauwgraslanden	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit	1071
H7150 Pioniervegetaties met snavelbies	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	1429
H7230 Kalkmoerassen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	1143
H91E0 * Vochtige alluviale bossen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C).	1857

Teeselinkven (formeel niet meer aangewezen geen N2000 gebied)

Habitatype	Instandhoudingsdoel	Kritische depositiewaarde (mol N/ha/jr.)
H3130 Zwakgebufferde vennen	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit	571
H4010 Vochtige heiden	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A).	1214
H4030 Droge heiden	Behoud oppervlakte en kwaliteit.	1071
H7210 Galigaanmoerassen	Behoud oppervlakte en kwaliteit.	1571

Teeselinkven is ook aangewezen voor de gevlekte witsnuitlibel, met een instandhoudingsdoel van 'behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie tot een duurzame populatie van ten minste 500 volwassen individuen².

Effecten

¹ Volgens de meest recente waarden, uit H.F. van Dobben, R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 2397.

² Het ontwerpbesluit geeft aan dat de gevlekte witsnuitlibel een zeer ongunstige staat van instandhouding heeft door het tekort aan gebieden en de landelijk te geringe populatiegrootte. De beoogde uitbreiding van de populatie (tot het voor een duurzame populatie minimaal noodzakelijke aantal dieren) is gebaseerd op het realiseren van een landelijk gunstige staat van instandhouding.

In de eerder opgestelde quick scan is beoordeeld dat effecten van oppervlakteverlies, versnippering, verandering in populatiedynamiek en bewuste verandering in soortensamenstelling niet aan de orde zijn, omdat het plangebied voor de melkpoederfabriek te Borculo niet in of direct naast de Natura-2000 gebieden ligt. Ook negatieve effecten op de Natura-2000 gebieden Stelkampsveld en Teeselinkven door geluid, licht, trilling, optische verstoring of mechanische effecten kunnen, gezien de afstand, worden uitgesloten. De melkpoederfabriek zal geen grond- of oppervlaktewater onttrekken; afvalwater zal enkel worden geloosd op het riool. De effecten van verzoeting, verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verandering in stroomsnelheid, verandering in overstromingsfrequentie en verandering in dynamiek van het substraat zullen daarom niet voorkomen. Negatieve effecten op de Natura-2000 gebieden Stelkampsveld en Teeselinkven via grond- of oppervlaktewaterstroming kunnen zodoende worden uitgesloten.

Stikstofdepositie

Omdat de melkpoederfabriek zorgt voor stikstofuitstoot, is in de quick scan aangeraden om nader onderzoek te doen naar mogelijke effecten van stikstofdepositie, middels depositieberekeningen. Het gaat daarbij om de emissies door de fabriek zelf, maar ook die van het (vracht)verkeer op het bedrijfsterrein.

Een eventuele emissie-verhoging van stikstof kan leiden tot een verhoogde stikstofdepositie in de omgeving. Dit kan leiden tot verzuring en vermesting van de habitattypen in de Natura-2000 gebieden Stelkampsveld en Teeselinkven. Uit bovenstaande tabellen blijkt uit de kritische depositiewaarde dat alle habitattypen in beide Natura-2000 gebieden gevoelig tot zeer gevoelig zijn voor stikstofdepositie, de meeste zijn zeer gevoelig. De achtergronddepositie ter hoogte van het Teeselinkven ligt tussen de 2200 en 2680 mol N/ha/jr. De achtergronddepositie ter hoogte van het Stelkampsveld ligt tussen de 2000 en 2200 mol N/ha/jr.³. Voor beide gebieden wordt in de huidige situatie de kritische depositiewaarde van alle habitattypen overschreden. Dit betekent dat de habitattypen al overbelast zijn en het risico bestaat dat een verdere toename negatieve effecten met zich mee brengt.

Uitkomsten depositieberekeningen

Met betrekking tot stikstofdepositie zijn twee situaties in beeld gebracht: de referentiesituatie in 2004, om bestaande rechten in beeld te brengen en de aangevraagde situatie in 2013, dat de huidige situatie met de beoogde verandering en uitbreiding inhoudt. De huidige situatie is niet apart in beeld gebracht. Er zijn voor een tweetal locaties berekeningen uitgevoerd: een meetpunt in het middenin het gebied Stelkampsveld en een meetpunt middenin het gebied Teeselinkven (zie onderstaande afbeelding).

³ Gegevens afkomstig van RIVM, Grootschalige concentratiekaarten Nederland (depositie), 2012.

Uit het onderzoek blijkt dat:

- De stikstofdepositiebijdrage van de melkpoederfabriek op Stelkampsveld afneemt van 0,136 mol N/ha/jr. in de referentiesituatie naar 0,102 mol N/ha/jr. in de aangevraagde situatie;
- De stikstofdepositiebijdrage van de melkpoederfabriek op Teeselinkven afneemt van 0,829 mol N/ha/jr. in de referentiesituatie naar 0,623 mol N/ha/jr. in de aangevraagde situatie;
- De voorgenumen activiteiten leiden tot een afname van stikstofdepositie t.o.v. de referentiesituatie in 2004. Deze afname houdt volgens het onderzoek van Tebodin verband met een lagere NO_x-uitstoot.

In de huidige situatie wordt de kritische depositiewaarde van alle habitattypen in Natura 2000-gebieden Teeselinkven en Stelkampsveld door de achtergronddepositie overschreden. Volgens de stikstofdepositieberekeningen van Tebodin zal de bijdrage van de melkpoederfabriek voor de aangevraagde situatie op beide gebieden afnemen t.o.v. de referentiesituatie in 2004. Gezien de afname van de depositiewaarden wordt aangenomen dat de effecten op de randen van de gebieden hetzelfde zijn als die in het midden.

Volgens het artikel 19kd (lid 1 sub a en sub b) van de NB-wet geldt: “Bij besluiten over (...) het verlenen van een vergunning (...) betreft het bevoegd gezag niet de gevolgen die een handeling kan hebben door het veroorzaken van stikstofdepositie op voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied in de volgende gevallen:

- a. de handeling is gebruik dat op de referentiedatum werd verricht en is sedertdien niet of niet in betekenende mate gewijzigd, en heeft sedertdien per saldo geen toename van stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied veroorzaakt;

- b. *de handeling is een activiteit die na de referentiedatum is begonnen, of een gebruik dat na de referentiedatum in betekenende mate is gewijzigd, waarbij is verzekerd dat, in samenhang met voor die activiteit getroffen maatregelen, de stikstofdepositie op de voor stikstof gevoelige habitats in een Natura 2000-gebied als gevolg van die activiteit of dat gebruik per saldo niet is toegenomen of zal toenemen."*

Er hebben geen vergunde wijzigingen plaats gevonden sinds 7 dec 2004 welke invloed hebben op de stikstof depositie. De kleine wijzigingen die hebben plaatsgevonden hebben eerder een verlaging dan een verhoging van de stikstofdepositie tot gevolg gehad. Verder blijkt uit de depositieberekeningen dat door de uitbreiding sprake is van een daling van de stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden, ten opzichte van de referentiesituatie.

Aangezien eerder onderbouwd is dat er geen andere relevante effecten optreden, kan de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 verleend worden.